

přednesu nelze shledati nic, co by nasvědčovalo tomu, že vyvozuje náhradní nárok ze zanedbání soukromoprávních povinností obce. Také rozhodnutí čís. 10466 sb. n. s. převzalo zásadu a důvody svrchu citovaného rozhodnutí čís. 7853 sb. n. s.

Čís. 12287.

Zaručil-li se obhájce při přelíčení před trestním soudem, že sám uspokojí pohledávku, kterou má poškozený za obžalovaným, a složil-li obžalovaný k rukám obhájce peníze na úhradu škody, zavázal se obhájce obžalovanému, že bude peníze, které obžalovaný složil k jeho rukám, plniti poškozenému. Obžalovaný mohl na obhájci žádati, by bylo plněno poškozenému, a poškozený mohl požadovati od obhájce plnění, k němuž se tento zavázal, aniž se mohl obhájce dovolávati toho, že obžalovaný měl za poškozeným vzájemnou pohledávku.

Rozh. ze dne 26. ledna 1933, Rv II 766/31.)

Žalobkyně Antonie W-ová opřela žalobní nárok proti žalovanému Dr. C-ovi o tvrzení, že se tento žalovaný při hlavním přelíčení, konaném dne 4. února 1929 proti prvému žalovanému Vilému H-ovi pro zločin podvodu, zaručil za celou její pohledávku proti Vilému H-ovi 2.350 Kč, a že o tom bylo do protokolu o hlavním přelíčení pojata toto prohlášení: »Obžalovaný (Vilém H.) skládá v hotovosti 2.300 Kč Dr. C-ovi, jenž se zaručuje, že uspokojí sám pohledávku Antonie W-ové, kterou má za obžalovaným«. Poněvadž však žalovaný Dr. C. zaplatil žalobkyni na tuto pohledávku jen 1.222 Kč, domáhala se žalobkyně zaplacení zbytku své pohledávky proti Vilému H-ovi nejen na tomto, nýbrž i na žalovaném Dr. C-ovi. P r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e uznal podle žaloby. O d v o l a c í s o u d vyhověl odvolání Dr. C-a a žalobu proti němu zamítl.

N e j v y š š í s o u d obnovil ohledně Dr. C-a rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y:

Oba žalovaní, zastoupení společným právním zástupcem, doznali v první stolici skutkový děj žaloby, namítli však, že pohledávka žalobkyně není po právu v takové výši, jak je zažalována, ježto Vilém H. má za žalobkyni vzájemnou pohledávku 988 Kč. Co se týče prohlášení před trestním soudem, namítl žalovaný Dr. C., že prý podle protokolu o hlavním přelíčení prohlásil, že se zaručuje uspokojiti pohledávku Antonie W-ové (žalobkyně), kterou má za žalovaným Vilémem H-em, »po odečtení protipohledávek, totiž pohledávku po odečtení všech protipohledávek«. V této příčině však odvolací soud z protokolu o hlavním přelíčení zjistil, že prohlášení žalovaného Dr. C-a znělo tak, jak je tvrdí žalobkyně, totiž že se Dr. C. zaručil, že uspokojí sám pohledávku, kterou má žalobkyně za Vilémem H-em. Hledíc k vykládací zásadě § 914 obč. zák. jest postup

obou žalovaných u trestního soudu vykládati tak, že prvý žalovaný Vilém H., chtěje žalobkyni nahraditi škodu, kterou jí způsobil svým trestným činem, a nemoha to pro její nepřítomnost u hlavního přelíčení učiniti přímo, složil 2.300 Kč k rukám svého obhájce, druhého žalovaného Dr. C-a, jenž pak prvému žalovanému svým prohlášením závazně slíbil, že složených u něho peněz použije k uspokojení pohledávky žalobkyně, t. j., že jimi nahradí žalobkyni utrpěnou škodu. Šlo tedy mezi oběma žalovanými o smlouvu, kterou se C. jako promitent zavázal druhému smluvníku, Vilému H-ovi, že bude peněžní částkou, kterou H. k jeho rukám složil, plniti třetí osobě, t. j. žalobkyni, to, co měl a chtěl plniti H. sám. Tím ujednali oba obžalovaní smlouvu ve prospěch třetí osoby po rozumu § 881 obč. zák., jak správně uznal soud prvé stolice, a Vilém H., dav si Dr. C-em přislíbiti ono plnění třetí osobě, žalobkyni, mohl podle prvního odstavce § 881 obč. zák. žádati, by bylo žalobkyni plněno. Vzhledem k ustanovení druhého odstavce § 881 obč. zák. nelze však pochybovati ani o tom, že i žalobkyně nabyla z oné smlouvy přímého práva, požadovati od slibujícího, t. j. od žalovaného Dr. C-a, plnění, k němuž se tento zavázal, ježto plnění, kterým se žalobkyni mělo dostati náhrady škody způsobené jí trestným činem, mělo býti výhradně jí ku prospěchu. Poněvadž žalobkynina pohledávka za prvním žalovaným Vilémem H-em činila, jak jest zjištěno, 2.350 Kč (2210 Kč a hotové výdaje 140 Kč za korespondenci atd. při pátrání) a Vilém H. složil na úhradu této pohledávky k rukám žalovaného Dr. C-a částku 2.300 Kč, aniž při tom uplatňoval nějakou vzájemnou pohledávku proti žalobkyni, měl Dr. C., přislíbiv, že uspokojí sám žalobkyninu pohledávku, zaplatiti žalobkyni celou tuto částku 2.300 Kč, a nemůže se nyní dovolávati toho, že Vilém H. měl za žalobkyni vzájemnou pohledávku 988 Kč, jejíž započtení na zažalovanou pohledávku jest ostatně podle § 1440 obč. zák. vyloučeno, ježto šlo o peníze lstivě vylákané. Příčilo by se i zásadám poctivého právního styku, kdyby žalovaný, — jenž oním ujednáním se svým klientem Vilémem H-em vzal na sebe uvedený závazek ve zřejmém úmyslu, by úplnou náhradou škody získal pro svého klienta důležitou polehčující okolnost, — dosáhnuv svého cíle zbavil se svého závazku částečně tím, že by se odvolal na pozdější rozkaz svého klienta a zaplatil žalobkyni místo celé její pohledávky jen část. Zamítнув žalobu proti žalovanému Dr. C-ovi neposoudil tudíž odvolací soud věc správně po právní stránce, pročež bylo odůvodněnému dovolání vyhověti a uznati právem, jak se stalo.

Čís. 12288.

Určovací žaloba (§ 228 c. ř. s.) jest přípustná, nelze-li toho času vyšetřiti a určití výši škody, ale jen, jsou-li tu zvláštní okolnosti odůvodňující potřebu brzkého určení právního poměru nebo práva, zejména proto, že by jinak mohla býti straně způsobena škoda. Tím, že žalovaný nárok popírá, není nárok ten ohrožen. Právní zájem na brzkém určení